T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Ekim 2026
Sayı: 1490

52007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 21.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Türkiye'de toprak erozyonu ve tarım arazilerinin tahribatı, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Toprağın korunması için kamu kaynakları kullanılmasına rağmen alınan önlemlerin ne ölçüde sonuç verdiği ve risk altındaki tarım alanlarında kayıpların önlenip önlenemediği açıklığa kavuşturulmalıdır.

Tarım ve Orman Bakanlığının 2026 Yılı Performans Programında, 2024 yılında arazi kullanım planlaması yapılan alan sıfır hektar olarak gösterilmiştir. 2025 yılı için belirlenen 4,3 milyon hektarlık hedefe karşılık yıl sonu gerçekleşme tahmini de sıfır hektardır. Aynı programda toprağın ve arazinin korunması, geliştirilmesi ve etkin kullanımı için 2026 yılına 3.120.059.000 TL bütçe ayrılmıştır.

Anayasa'nın 45'inci maddesi ile 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, tarım arazilerinin tahribinin ve amaç dışı kullanımının önlenmesini Devletin sorumluluğuna vermektedir. Bu sorumluluk, yalnızca proje ve bütçe açıklamakla değil, alınan tedbirlerin somut sonuçlarıyla değerlendirilmelidir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın 2026 Yılı Performans Programında, 2024 yılında arazi kullanım planlaması yapılan alanın sıfır hektar, 2025 yılı için 4,3 milyon hektarlık hedefe karşılık yıl sonu gerçekleşme tahmininin yine sıfır hektar olmasının nedenleri nelerdir? 2025 yılı kesinleşmiş gerçekleşmesi ve 2026 yılındaki mevcut gerçekleşme kaç hektardır? Hedeflerin karşılanamamasına yol açan eksikliklerin giderilmesi için hangi tarihlerde hangi kararlar alınmıştır?

2. Bakanlığınızın esas aldığı verilere göre 2021–2025 döneminde erozyon riski altındaki tarım arazilerinin büyüklüğü iller ve havzalar itibarıyla ne kadar değişmiştir? Uygulanan tedbirlerle toprak kaybında ölçülebilir azalma sağlanan alan kaç hektardır? Böyle bir ölçüm yapılmıyorsa erozyonla mücadele çalışmalarının başarısı hangi somut göstergeye göre değerlendirilmektedir?

3. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında tarım arazilerinin erozyona karşı korunmasına yönelik ne kadar ödenek kullanılmıştır? Bu harcamalar sonucunda kaç hektar tarım arazisinde koruyucu tedbir uygulanmış, bunların kaçında toprak kaybının azaldığı doğrulanmıştır? Harcamalara rağmen hedeflenen sonucun alınamadığı projeler hangileridir ve başarısızlığın nedenleri nelerdir?

4. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında kaç hektar tarım arazisinin izinsiz olarak tarım dışı kullanıldığı tespit edilmiştir? Bu alanların kaçı yeniden tarımsal kullanıma kazandırılmıştır? Geri kalan alanların eski hâline getirilmemesinin gerekçeleri, uygulanan yaptırımlar ve tahsil edilen para cezaları nelerdir?

5. Büyük ova koruma alanlarında 2021–2025 döneminde ve 2026 yılının tamamlanan kısmında kaç hektar arazi için tarım dışı kullanım izni verilmiş, kaç hektarda izinsiz kullanım tespit edilmiştir? İhlallerin kaçında eski hâle getirme yükümlülüğü fiilen yerine getirilmiştir? Koruma statüsüne rağmen devam eden aykırılıkların giderilmesi için hangi işlemler yapılmıştır?

6. Erozyona duyarlı tarım arazilerinde koruyucu toprak işleme, bitki örtüsünün korunması ve organik madde kaybının önlenmesi amacıyla sağlanan desteklerden 2021–2025 döneminde kaç üretici yararlanmıştır? Destek verilen alanlarda toprak kalitesi ve erozyon bakımından ölçülen iyileşme nedir? Sonuç alınamayan uygulamalar için destekleme ve denetim yöntemleri değiştirilmiş midir?

7. Bakanlığınızın mevcut verilerine göre erozyon riski yüksek olmasına rağmen koruyucu tedbir uygulanmamış tarım arazilerinin büyüklüğü kaç hektardır? Bu alanların korunması için 2027 ve sonraki yıllara ilişkin il ve havza bazında hangi ölçülebilir hedefler ve uygulama takvimleri belirlenmiştir? Önceki yıllarda karşılanamayan hedeflerin tekrarlanmaması için hangi somut tedbirler alınmıştır?